

Uilenwerkgroep

Kerkuil doet het goed in 2011

Wie vreesde dat de barre winter van 2010-2011 een nefaste invloed zou hebben op het kerkuilbestand kwam bedrogen uit. 2011 was een topjaar voor de Kerkuil (*Tyto alba*), althans in onze contreien (regio Natuarpunt Zuid-Waasland). Liefst 7 locaties met kerkuiljongen werden door onze vrijwilligers geconstateerd en opgevolgd. In 2010 tekenden we 4 broedsels met 13 jongen op.

De kerkuilen hebben de strenge winter goed overleefd, meer nog, ze zwermen gestaag uit naar nieuwe locaties in ons gebied. De geslaagde broedsels bevonden zich in Sint-Niklaas, Belsele, Belsele-Puivelde, Waasmunster, Eksaarde, Klein-Sinaai en Nieuwkerken. Er werden minstens 16 jongen geboren. '*Minstens*', want op 2 vrije locaties hoorden we jongen maar geraakten we niet bij het nest.

Kerkuilen maken graag gebruik van de speciaal aangepaste kasten die we hen aanbieden en ophangen op locaties die we vooraf gescreend hebben. Daarbij houden we rekening met de aanwezigheid van kerkuilen op die plek. Ofwel werden ze gespot door eigenaars/omwoners, ofwel reageerde een kerkuil op het kerkuilgeluid dat we afspeelden. Vijf broedsels werden opgevolgd in nestkasten, twee andere in een schouw en een poortgebouw. Onze kasten zijn ook geliefd bij de Holenduif (*Columba oenas*): 5 broedsels in 2011 o.a. in het Walburgkasteel te Sint-Niklaas.

De moeite waard om iets meer over te schrijven is onze belevenis in de kerk van Nieuwkerken-Waas. Bij de eerste controle van de nestkast bleek er totaal onverwacht een broedsel aanwezig te zijn. De kerk stond immers in de steigers en een groot zeil was voor de invliegopening komen te hangen. Toch was het kerkuilvrouwtje er in geslaagd om 3 jongen uit te broeden. Het moet de ouders veel moeite gekost hebben om zich tussen het zeil en de muur te wringen. De jongen waren duidelijk ondervoed, de jongste – nog maar net uit het ei – op sterven na dood. We moesten dringend ingrijpen. Na overleg met Bruno De Wilde (ex-centrumverantwoordelijke van het opvangcentrum voor Vogels en Wilde Dieren te Zele) snelden we naar de plaatselijke Delhaize om de beste ‘Filet pur’ in stukken te laten snijden. Vervolgens voederden we de uitgehongerde uilen de stukjes vlees die eerst nog in water gedrenkt werden. En toehappen dat ze deden! Nieuwsgierig lagen we ’s avonds op de loer om te zien of de oude vogels terug binnenvlogen. Ons geduld werd beloond want rond 0u20 kwam een van hen met prooi terug naar het nest. Bij een 2^e controle na 3 weken volgde de anticlimax. Slechts 1 jong had het overleefd en werd geringd, de 2 andere hadden het niet gehaald en waren zelfs verdwenen (opgepeuzeld?).

Hoeft het nog gezegd dat ringwerk ook gegevens oplevert over uitzwermen en trekroutes: 1) een kerkuil – geringd in 2010 als jonge vogel te Sint-Niklaas – werd in januari 2011 jammer genoeg als verkeersslachtoffer te Moerbeke-Waas teruggevonden, 2) een jonge vogel geringd te Moerbeke-Waas werd teruggemeld door een ringer te Knokke, 3) een adult mannetje geringd in Moerbeke-Waas werd eveneens in Moerbeke teruggevangen in de nabijheid van een door ons opgevolgd kerkuilkast.

In 2011 werden ook een aantal Bosuil (*Strix aluco*) (1), Torenvalk (*Falco tinnunculus*) (11) en Steenuil (*Athene noctua*) (8) geringd. Opnieuw werden 3 kasten door torenvalken bezet op minder dan 2 kilometer van elkaar. In Waterschoot

(Belsele) bleken de 5 jonge torenvalken jammer genoeg verdwenen bij de 2^e controle waarbij ze zouden geringd worden. We hebben geen idee wat er kan gebeurd zijn. Op de 2 andere locaties tezamen vlogen 11 jonge torenvalken uit. Het aantal broedsels van steenuilen in Belsele viel tegen in 2011 in vergelijking met 2010: slechts 8 jongen tegenover 21. Waarschijnlijk speelde het droge voorjaar met weinig regenwormen als gevolg hierin een belangrijke rol. Onze vogelringer had toch nog goed nieuws ook: een adulte steenuil – geringd in 2008 in Nieuwkerken-Waas – werd waargenomen in dezelfde kast met 1 jong.

2011 was voor onze regio ontegensprekelijk een zeer goed jaar voor de kerkuil. We kijken reikhalzend uit naar 2012.

Eddy De Taey, Wim De Backer en Marc Aerts namens kerkuilwerkgroep Natuurpunt Zuid-Waasland